

Vår ref.
24/14356-2

Dato
06.09.2024

Høringsuttalelse - forslag til innføring av effektgrense for konsesjonsplikt for solkraftverk

Vi viser til høring om forslag til endringer i energilovforskriften - Innføring av effektgrense for konsesjonsplikt for solkraftverk, mottatt 26.06.2024.

På bakgrunn av den korte høringsfristen (som også løp i fellesferien), rekker Sarpsborg kommune kun å avgi en kort administrativ uttalelse uten politisk involvering. Vi oppfordrer til at det ved framtidige høringer legges opp til frister som gir bedre mulighet for politisk involvering i slike saker, særlig når høringsperioden går over ferieperioder uten politisk møtevirksomhet lokalt.

Utredning

De foreslåtte endringene dreier seg om å innføre en egen bestemmelse i energilovforskriften for når konsesjonsplikten inntreffer for solkraftanlegg, slik det er for vindkraftanlegg. Departementet foreslår å innføre en effektbasert konsesjonspliktgrense på 5 MW, men ber høringspartene samtidig vurdere en grense på 10 MW. Slik Sarpsborg kommune forstår endringen, er den et forsøk på å effektivisere konsesjonsbehandlingen og redusere saksbehandlingskøen hos NVE.

Forslag om å endre grensen for konsesjonsbehandling til 5 MW

Dagens regelverk innebærer en konsesjonsplikt for alle anlegg med spenning over 1000 V vekselstrøm eller 1500 V likestrøm. For vindkraftanlegg er det et unntak for anlegg med installert effekt inntil 1 MW bestående av færre enn 5 turbiner. Den spenningsbaserte konsesjonsgrensa er tilpasset nettanlegg heller enn et produksjonsanlegg, og et anleggs spenning sier lite om størrelsen og virkningen av et produksjonsanlegg.

Hvor store virkninger et produksjonsanlegg har på private og allmenne interesser, kan avhenge av prosjektets størrelse i effekt, utstrekning og foreslåtte plasseringer. Det er i de fleste tilfeller en sammenheng mellom størrelsen på anlegget, arealbehovet og virkningen på private og allmenne interesser. Installert effekt vil derfor gi et bedre anslag på størrelsen til anlegget enn spenningen. En konsesjonspliktgrense basert på effekt vil kunne bidra til større grad av likebehandling av anlegg med lignende virkninger på allmenne og private interesser.

Departementets forslag er å legge til et nytt tredje ledd i energilovforskriften § 3-1 som innebærer at solkraftverk på land ikke er konsesjonspliktig når den installerte effekten i anlegget er inntil 5 MW, alternativt 10 MW.

Sarpsborg kommunes kommentarer til forslaget

Sarpsborg kommune ser det som positivt at departementet ser på muligheter for å effektivisere prosessene rundt etablering av ny fornybar kraftproduksjon. I forslaget pekes det på at de viktigste økonomiske og administrative konsekvensene vil være at ansvaret for behandling av saker om utbygging av mindre solkraftanlegg vil flyttes fra NVE til vertskommunene for behandling kun etter plan- og bygningsloven. Vi kan ikke se at de økonomiske og administrative konsekvensene for kommunene er utredet eller nevnt i forslaget.

Vi ser det som positivt at kommunen får mer påvirkning på arealbruk i egen kommune, men ønsker å poengtere at kommunene har lite erfaring med og kompetanse på hvilke vurderinger som skal gjøres og hvilke forhold som skal vektlegges i denne typen saker. For å sikre likebehandling av prosjekter i kommunene, må det følge med ressurser, eksempelvis i form av kompetanseheving og maler for denne typen behandling.

En konsesjonspliktgrense basert på effekt heller enn spenning vil ifølge høringsnotatet bidra til noe større likebehandling på grunn av likere virkninger, men et 5 MW anlegg vil ha veldig ulik påvirkning utfra plassering. Dette gjør etter vårt syn at en effektgrense neppe vil medføre så stor endring i graden av likebehandling mellom saker.

I solkraftaktører sine henvendelser til kommunene omtaler de hovedsakelig anleggets installerte effekt som MWp. Dersom lovverket og aktørene omtaler ulike måleverdier, kan det skape unødvendig forvirring rundt hvilke anlegg som er konsesjonspliktige og hvilke som ikke er det.

Av prosjektene som er forespeilet i vår kommune er 67 % under konsesjonsgrensen på 5 MW og nærmere 80 % under den foreslåtte grensen på 10 MW. Den foreslåtte endringen vil medføre en betydelig økt kommunal ressursbruk på behandling av slike saker.

Vi stiller også et stort spørsmål ved hvorfor det er valgt å sette en konsesjonsgrense basert på effekt og ikke arealbeslag. Anleggenes påvirkning på allmenne og private interesser, i tillegg til mange av de potensielle konfliktene, er knyttet til effektene av arealbeslaget, ikke installert effekt. Vi oppfordrer derfor sterkt til at grensen for konsesjonsplikt settes basert på antall dekar anlegget berører, og at konsesjonsgrensen da settes til maksimalt 100 daa.

Vi mener også at plan- og bygningsloven trenger noe tilpasning for å kunne ivareta de hensyn som en konsesjonsbehandling etter energiloven per i dag ivaretar. Dette gjelder blant annet krav om økonomisk sikkerhet ved avvikling av solkraftanlegg. Plan- og bygningsloven gir ikke hjemmel til å stille krav om økonomisk sikkerhet for framtidig avvikling av et anlegg. Dette bør innarbeides.

Sarpsborg kommune savner også en avklaring på hvordan denne endringen stiller seg til endringene i krav til områderegulering foreslått i høring datert 19.12.2023.

Konklusjon

Sarpsborg kommune er positiv til at kommunen får mer myndighet over kommunens arealbruk, men er bekymret for manglende kompetanseheving og vurdering rundt økt ressursbruk knyttet til saksbehandling av denne typen saker i kommunen. Sarpsborg kommune er skeptisk til om de foreslåtte endringene vil gi den ønskede effekten rundt likebehandling av prosjekter på tvers av kommuner. Sarpsborg kommune ønsker at det settes en grense basert på arealbeslag heller enn effekt, og at det blir hjemmel i plan- og bygningsloven til å stille krav om økonomisk sikkerhet ved framtidig avvikling av et anlegg.

Med hilsen

Jon Myrli
Virksomhetsleder
Virksomhet byggesak, tilsyn, landbruk og kart
Sarpsborg kommune

Dokumentet er elektronisk godkjent.